

Hale Tenger

“Rüzgarların Dinlendiği Yer”

13 Aralık 2019 - 18 Ocak 2020

“...Anlatmalıyım kendimi

Yıllar yılı deniz kenarında yaşamış bir kızla

Hiç deniz görmemiş bir oğlanın karşılaşmasını

Anlatır gibi

Bir çeşit dilsizliği, bir çeşit

beraberliği.”

Hale Tenger’in yeni sergisi “Rüzgarların Dinlendiği Yer,” adını ve ilhamını Edip Cansever’in aynı adlı şiirinden alıyor. Şiirin yarattığı çağrışımlar sanatçının görsel diline evrilirken metinden bağımsızlaşan hem tanıdık, hem de tekinsiz görsel ve duysal karşılaşmalar yaratıyor. Sigmund Freud’un kavramsallaştırmasına göre “tekinsizlik” hissi, bugün bilinmez bir şey olarak karşımıza çıkanın aslında geçmişte tanıdık olan, bilinen bir şey olması durumunda ortaya çıkar. Tekinsiz, aslında zihinde bastırılmış olan şeyin geri dönmesi, tanıdık olanın yabancı hale gelmesi ve farklı etkilerle kendini göstermesidir. Bu bağlamda sergi mekanında kişisel/toplumsal hafızamızın bazı saklı unsurları yüzeye çıkmaya başlıyor. Cansever’in öne çıkan dizeleriyle birlikte, Tenger’in kurguladığı alan dil ve belleğin muğlaklığı üzerine temelleniyor. Örtülü geçmişle bireysel ve toplumsal hesaplaşma süreçlerini barındıran sergi, aynı zamanda arzu ve hüzn, yaşama gücü ve takatsizlik, hafıza ve unutuş, sessizlik ve inkar arasındaki çapraşık bağları da haritalandırıyor. Sergiye hakim olan buğulu, loş ve kuytu olarak tanımlanabilecek atmosfer, farklı “karşılaşmalar”a odaklanıyor; bireyin doğadaki ikilikler ve uyumsuzluklarla, toplumsal hafızayla ve aynı zamanda kendi içsel karşıtlıklarıyla karşılaşmalarını yansıtıyor.

Tenger, yine “Rüzgarların Dinlendiği Yer” şiirinden ilham alarak ürettiği 2007 tarihli yerleştirmesinde, Cansever’in “Çıkardık mı su altındaki ölüyü / Çıkarmadık su altındaki ölüyü” dizelerini, vantilatörlerle dolu loş bir odanın içinde süpürgelikler hizasında çepeçevre döndürerek yansıtıyordu. 12 yıl sonra aynı şiire dönen sanatçı bu kez Cansever’in yalnızca bahsi geçen dizelerini değil şiirin bütününe ele alarak kişisel çağrışımları ile harmanladığı dizeleri görsel bir deneyime dönüştürüyor.

Tenger’in işleri, kaynağını sıklıkla edebi yazılardan alır; tıpkı sanatçının bundan yıllar önce gerçekleştirdiği “Kant’ın Portresi” (1994) yerleştirmesinin Bolesław Miciński’nin aynı adlı denemesinden kaynakladığı gibi. Denemenin sonundaki “Yazarın Notu” bölümünde Miciński, Immanuel Kant’ın portresini sadece “kelimeler”le resmetmek istediğini belirtir. Araç ve eylem arasındaki ilişkiyi sorgulayan bu ifade, Tenger’i metni

üç boyutlu bir anlatıya dönüştürmesi yolunda motive eden unsur olmuştur. Sanatçının aynı tutumla “Rüzgarların Dinlendiği Yer” şiirine dönerek kurguladığı sergi, Tenger’in farklı zaman dilimlerinde kendisiyle “karşılaşmalar”ını barındırmakla birlikte, izleyiciye de imge-metin ilişkisi üzerine düşünebileceği yeni bir alan açıyor.

Hale Tenger

Hale Tenger (d.1960, İzmir), Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı Bölümü’nün ardından 1986 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Seramik Bölümü’nden mezun oldu ve yüksek lisansını 1988 yılında South Glamorgan Institute of Higher Education’da tamamladı. 2019’da Nicolas Bourriaud küratörlüğünde gerçekleşen 16. İstanbul Bienali’ne katılan Tenger, 2017 yılında Christine Macel küratörlüğünde gerçekleşen Venedik Bienali 57. Uluslararası Sanat Sergisi’nde yer aldı. Tenger’in kişisel sergileri arasında Alserkal Avenue (Dubai, 2018), Rizzuto Gallery (Palermo, 2018); Protocinema (New York, 2015); Galeri Nev İstanbul (İstanbul, 2013, 2009, 2002, 1997); Smithsonian Institute (Washington, 2011); Green Art Gallery (Dubai, 2011), Mannheimer Kunstverein (Mannheim, 2001); katıldığı grup sergileri ve bienaller arasında ise Arter (İstanbul, 2019, 2013), Centre Pompidou (Paris, 2016), Art Gallery of Western Australia (Perth, 2014), Boghassian Foundation (Brüksel, 2013), İstanbul Modern (İstanbul, 2013, 2011), Martin-Gropius-Bau (Berlin, 2009), 22. São Paulo Bienali (São Paulo, 1994), Manifesta 1 (Rotterdam, 1996); 3. Gwangju Bienali (Gwangju, 2000), 2. Johannesburg Bienali (Johannesburg, 1997) bulunuyor. 1986’da British Council Ödülü alan sanatçının davet aldığı misafir sanatçı programları arasında ise The Rockefeller Foundation, Bellagio Center (Bellagio, 2019), ArtPace (Teksas, 1997), New York State College of Ceramics at Alfred University (New York, 1994) yer alıyor. Eserleri Centre Pompidou, Museum Voor Modern Kunst Arnhem, Art Gallery of Western Australia, Linda Pace Foundation, İstanbul Modern (Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı Koleksiyonu), Arter Koleksiyonu gibi birçok koleksiyonda yer alan Tenger, İstanbul’da yaşıyor ve çalışıyor.

Hale Tenger

“Where the Winds Rest”

December 13, 2019- January 18, 2020

Hale Tenger's new solo exhibition at Galeri Nev Istanbul takes its inspiration and title from Edip Cansever's poem, "Where the Winds Rest." Evocations from the poem evolve into the artist's visual language, cast loose from the text, creating visual and sentimental encounters that are both familiar and uncanny. According to Sigmund Freud's conceptualisation, the feeling of "uncanny" occurs when something unfamiliar is encountered in the present, which used to be familiar in the past. The "uncanny" is the return of what is actually suppressed in the mind, the familiar becoming alien and manifesting itself with various effects. Within this context, in "Where the Winds Rest", some hidden elements of our individual/collective memory begin to resurface in the gallery space. Along with Cansever's prolific lines, the space Tenger created is based on the ambiguity of language and memory. While incorporating the process of reckoning with the individual and collective buried past, the exhibition also maps the intricate ties between desire and sorrow, vitality and exhaustion, memory and forgetting, silence and denial. The misty, dim and crannied atmosphere inside the exhibition space reflects on diverse encounters: with the dualities and disparities in nature, with collective memory, and individual encounters with inner dichotomies.

Inspired by the same poem, in her installation "Where the Winds Rest" (2007) Tenger projected Cansever's two lines on the walls of a dimly lit room filled with fans: "Didn't we pull the body out from underwater / We didn't pull the body out from underwater." Returning to it 12 years later, this time Hale Tenger tackles the poem in its entirety, blending in her associations with it, she transforms the lines into a visual experience. Tenger's works often emanate from literary writings and similarly her installation "Portrait of Kant" (1994) originated from the essay by Bolesław Miciński, with the same title. In his author's note Miciński indicated that he wanted to paint Immanuel Kant's portrait only with "words." The statement was the motivation for Tenger for transforming the text into a three-dimensional narrative and in a similar manner, the artist returns to the poem "Where the Winds Rest" for her exhibition at Galeri Nev Istanbul. Thus, while the exhibition embodies Tenger's own "encounters" with herself from varying timeframes, it also opens up a new space for the viewer to reconsider the relationship between image and text.

Hale Tenger:

Hale Tenger (b.1960, Izmir), graduated from the Ceramics Department at Mimar Sinan Fine Arts University (former Istanbul Fine Arts Academy) following a BS in Computer Programming at Boğaziçi University. In 1988, she completed her Master in Fine Arts at Cardiff Metropolitan University (former South Glamorgan Institute of Higher Education). Most recently, the artist participated at the 16th Istanbul Biennial, “The Seventh Continent” in 2019 curated by Nicolas Bourriaud and the 57th Venice Biennale curated by Christine Macel in 2017. Tenger’s solo exhibitions include; Alserkal Avenue (Dubai, 2018), Rizzuto Gallery (Palermo, 2018); Protocinema (New York, 2015); Galeri Nev Istanbul (Istanbul, 2013); Smithsonian Institute (Washington, 2011); Green Art Gallery (Dubai, 2011), Mannheimer Kunstverein (Mannheim, 2001). Group exhibitions and biennials include Centre Pompidou (Paris, 2016), Art Gallery of Western Australia (Perth, 2014), Arter (Istanbul, 2019, 2013), Boghassian Foundation (Brussels, 2013), Istanbul Modern (Istanbul, 2013, 2011); Martin-Gropius-Bau (Berlin, 2009), 22nd Sao Paulo Biennial (Sao Paulo, 1994); Manifesta I (Rotterdam, 1996); 3rd Gwangju Biennial (Gwangju, 2000); 2nd Johannesburg Biennial (Johannesburg, 1997). Receiving the British Council Award, Tenger has been invited to a number of artist residencies including The Rockefeller Foundation, Bellagio Center (Bellagio, 2019), ArtPace (Texas, 1997), New York State College of Ceramics at Alfred University (New York, 1994). The artist, whose works have been included in international collections such as Centre Pompidou, Museum Voor Modern Kunst Arnhem, Art Gallery of Western Australia, Linda Pace Foundation, Istanbul Modern (Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Foundation Collection), Arter Collection, lives and works in Istanbul.